

Maak ruimte voor kinderen en families

Online inspiratienamiddag

vrijdag 18 juni 2021 van 13.30 u. tot 16.30 u.

Zorgen, leren en spelen zijn voor jonge kinderen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Hoe zorg je er als professional voor dat kinderen de hoofdrolspelers zijn van hun eigen leren en ontwikkelen? En hoe erken je ouders als belangrijke mede-opvoeders in dat proces? Die *educare*-visie wint internationaal aan belang voor zowel voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang als voor kleuteronderwijs. De manier waarop je ruimtes, materialen en infrastructuur benut, is een belangrijk aspect van die *educare*-visie waarbij je zorg, leerrechten en noden van jonge kinderen en families respecteert.

Het internationale Educas-project onderzoekt wat zo'n inspirerende leef- en leeromgeving kan betekenen voor jonge kinderen, hun ouders en professionals. In België namen het kindcentrum De Tandem (GO! Brugge) en de school en opvang Hippo's Hof (Stad Gent) deel aan dat project, onder begeleiding van VBJK.

Graag nodigen we je uit op onze digitale inspiratienamiddag om nieuwe inzichten en reflecties met jou te delen. Het wordt een namiddag met het veranderingsverhaal van de twee kindcentra en met inspirerende ideeën voor het inrichten van een *educareruimte* en -infrastructuur.

Voor wie?

- ✓ coördinatoren, directie van (voorschoolse en buitenschoolse) kinderopvang en kleuterscholen
- ✓ pedagogisch begeleiders, coaches en onderwijsondersteuners
- ✓ docenten van de opleidingen kleuteronderwijs, kindzorg, en Pedagogie van het Jonge Kind
- ✓ andere geïnteresseerden

Programma

13.15 u.	<i>Digitale opstart</i> <i>Een warm welkom</i>
13.30 – 13.45 u.	Maak ruimte voor kinderen
13.45 – 14.00 u.	EDUCAS , een project over <i>educare</i> en de impact van de ruimte, met de ondersteuning van de Europese Commissie
14.00 – 14.15 u.	Children's drawings and interviews (ENG)
14.15 – 14.25 u.	Vragenronde
14.25 – 15.25 u.	<i>Breakout rooms</i> <ol style="list-style-type: none">1 Hoe werk je aan een kwaliteitsvolle ruimte die zorg, spelen en leren verbindt?2 Samenwerken kan je leren3 Elke foto vertelt een verhaal
15.25 – 15.35 u.	Pauze
15.35 – 15.45 u.	Aanbevelingen voor beleid en praktijk
15.45 – 16.20 u.	Reflecties op de aanbevelingen <i>Panel</i>
16.20 – 16.30 u.	Conclusie

→ [Inschrijven en sessie \(breakout rooms\) naar keuze aanduiden!](#)

Maak ruimte voor kinderen

Zorgen, leren en spelen zijn voor jonge kinderen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat noemen we een *educare*-benadering. Het is een holistische en democratische manier om kinderen te begeleiden in kinderopvang en basisonderwijs. De manier waarop een ruimte voor jonge kinderen is georganiseerd, heeft impact op de *educare*-aanpak van professionals. Zijn de toiletten ver van de klas of leefruimte? Is de eetruimte aangenaam? Kunnen kinderen spelen maar ook rusten? Hebben gezinnen een plek (fysiek, maar ook figuurlijk) in de school of opvang? Als je een ruimte ontwerpt voor jonge kinderen combineer je visie, pedagogiek, esthetiek en architectuur. Ruimtes, licht, lucht, kleur, akoestiek, meubilair en spelmateriaal zijn slechts enkele basiselementen die impact hebben op het samenleven in een school of kinderopvang.

Nima Sharmahd | medewerker VBJK

Educas

Educare en ruimte: een zorgzame speel-leerpedagogiek vraagt een weldoordachte locatie.

Het internationale Educas-project onderzocht (in kinderopvangen en kleuterscholen in Vlaanderen, Italië en Litouwen) wat zo'n inspirerende leef- en leeromgeving kan betekenen voor jonge kinderen, hun ouders en professionals.

In België ondernamen het kindcentrum De Tandem (GO! Brugge) en de school en opvang Hippo's Hof (Stad Gent) heel wat acties onder begeleiding van VBJK.

Nima Sharmahd | medewerker VBJK

Children's drawings and interviews

Kinderen tekenden hun favoriete plek in de kinderopvang en school. Daarna vertelden ze aan de onderzoeker wat en waarom ze die plek tekenden. De analyse van hun verhalen leidde tot nieuwe inzichten over de ruimtelijke ervaringen van kinderen in hun school of opvang. (Engelstalige videopresentatie)

Sara Berti | UNIPR Department of Psychology of the University of Parma (Italy)

Sessie 1

Hoe werk je aan een kwaliteitsvolle ruimte die zorg, spelen en leren verbindt?

Zijn de gebouwen van vandaag voldoende aangepast aan de behoeften van deze tijd? En botsen scholen en kinderopvang soms op de regelgeving? Wouter Bulckaert vraagt het aan twee beleidsmedewerkers.

Veerle De Vlieghe | beleidsmedewerker Opgroeien (Kind & Gezin)

Geert Leemans | beleidsmedewerker department Onderwijs en Vorming

Wouter Bulckaert | medewerker VBJK

Sessie 2

Samenwerken kan je leren

Een school en kinderopvang werken samen. Ze bieden samen kwaliteitsvolle opvang en onderwijs aan, en delen de ruimtes van de school en de opvang. Maar dat gaat niet vanzelf. Zo'n samenwerking houdt ook in dat de visie en het pedagogische beleid op elkaar afgestemd zijn. Beide organisaties werken tenslotte met eenzelfde groep kinderen en hun gezinnen.

Inge Willem, Ingrid Vehent, Sarah Vermeir, Michelle Bascour, Katleen Deschrijver | medewerkers Jenaplan Basisschool en buitenschoolse opvang Hippo's Hof, Stad Gent

Sessie 3

Elke foto vertelt een verhaal

Door middel van pedagogische documentatie (reflectie aan de hand van observaties, foto's, video's, focusgroepen met ouders en het professionele team) kan een team samen nadenken over hun ruimtes en spelaanbod en die afstemmen op de noden van de gebruikers. Begeleiders selecteerden foto's van de kinderen op elk moment van de dag. De selectie werd verwerkt tot posters die de visie en het pedagogische handelen zichtbaar maakten voor ouders. Daarnaast werd de pedagogische documentatie verwerkt in een moodboard en mindmap die de basis vormden voor het herinrichten van hun binnen- en buitenruimte.

Mike Goudeseune, Lieselot Dhooge, Fleur Lagast, Ann Heughebaert | Freinet Kindcentrum De Tandem, GO! Brugge

Aanbevelingen voor beleid en praktijk

Het internationale Educas-project onderzoekt wat een inspirerende zorg- speel en leeromgeving, een *educare*-benadering, kan betekenen voor jonge kinderen, hun ouders en professionals. Die pedagogiek is onlosmakelijk verbonden met het gebouw, leefruimte en materialen die zorg, spelen en leren mogelijk maken.

De kennis en inzichten, die dit en andere VBJK-projecten opleverden, hebben geleid tot specifieke aanbevelingen voor beleid en praktijk. Die tonen hoe je de voorwaarden creëert om *educare*-bouwprojecten voor ruimtes voor jonge kinderen mogelijk te maken, en hoe je professionals ondersteunt in het realiseren van een *educare*-benadering bij ruimtes en materialen voor jonge kinderen.

Reflecties op de aanbevelingen

Panel

- Adelbrecht Haenebalcke | Departementshoofd Onderwijs, Opvoeding, en Jeugd, Stad Gent
- Lieve De Bosscher | Department Onderwijs, Opvoeding en Jeugd, Directeur Dienst Kinderopvang Stad Gent
- Mathias Chlarie | Onderwijsinspecteur, Basisonderwijs
- Bart Declercq | medewerker binnen het Centrum Ervaring Gericht Onderwijs KU Leuven)
- Wouter Bulckaert | moderator & medewerker VBJK

KINDERTIJD

Blad voor en door begeleiders van jonge kinderen

Win een jaar *Kindertijd*!

Hoe helpen ruimte, infrastructuur of materialen jouw visie waarmaken?

Stuur een inspirerende foto van jouw ruimte voor kinderen en hun gezinnen, samen met een woordje uitleg, vóór 4 juni 2021 naar kindertijd@vbjk.be.

We maken een selectie van de foto's die we dan gaan tonen op de inspiratienamiddag.

Onder de inzendingen verloten we ook een jaarabonnement op *Kindertijd*, het nieuwe Vlaamse blad voor en door begeleiders van jonge kinderen.